

Załącznik do
Uchwały Nr XXIII/217/08
Rady Miejskiej w Zamościu
z dnia 29 września 2008 r.

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

Lokalny Program Pomocy Społecznej

Akceptuję:

Zamość, wrzesień 2008 rok.

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

**Pomoc dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym –
prowadzenie placówek wsparcia dziennego**

Zamość, wrzesień 2008 r.

Wstęp

Środowisko lokalne jest pierwszym, głównym otoczeniem, które obserwuje i uczestniczy w procesie pogłębiających się dysfunkcji rodziny w realizacji funkcji opiekuńczej nad dzieckiem. Jest ono także tym środowiskiem, które obserwuje i uczestniczy w procesie utraty przez rodzinę funkcji opiekuńczych i wychowawczych wobec dzieci oraz odzyskiwania przez rodzinę zdolności do ponownego podjęcia funkcji opieki nad dzieckiem. Celem wspierania rodziny – zwłaszcza dysfunkcyjnej- w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych wobec dzieci tworzone są placówki wsparcia dziennego. Głównym zadaniem placówek wsparcia dziennego jest wspomaganie rodziny w szeroko pojętym wychowywaniu dzieci i stwarzaniu im szans na prawidłowy rozwój.

Niniejszy program zakładający prowadzenie placówek wsparcia dziennego jest spójny ze „Strategią rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Zamość na lata 2004 – 2006 oraz kierunkach na lata 2007 -2013”, przyjętą Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27 września 2004 roku oraz „Programem opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2007 – 2010” przyjętym Uchwałą Nr V/38/07 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 26 lutego 2007 roku. Program jest kontynuacją realizowanych obecnie działań w zakresie działalności placówek opiekuńczo – wychowawczych - świetlic osiedlowych.

I. Podstawa prawna programu

Program został opracowany w oparciu o:

- Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728),
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 lutego 2005 roku w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. Nr, 37 poz. 331),
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 roku w sprawie określenia wzoru oferty podmiotu uprawnionego (Dz.U. Nr 44, poz. 427),
- „Program opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2007 – 2010”, przyjęty Uchwałą Nr V/38/07 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 26 lutego 2007 roku
- „Strategię rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Zamość na lata 2004 – 2006 oraz kierunki na lata 2007 – 2013”, przyjęte Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27 września 2004 roku.

II. Adresaci programu

Głównymi adresatami programu są dzieci i młodzież w wieku szkolnym mieszkająca na terenie miasta Zamość, wywodząca się z rodzin problemowych: niewydolnych wychowawczo, zagrożonych patologią społeczną, niedostosowaniem i wykluczeniem społecznym, jak również demoralizacją, przestępczością i uzależnieniami, często o niskim statusie materialnym.

Projekt zakłada wspieranie rodzin mających trudności w wykonywaniu podstawowych funkcji, w tym z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, poprzez działania profilaktyczne w stosunku do dzieci i młodzieży ukierunkowane na stwarzanie możliwości interesującego spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań i pomoc w nauce oraz realizowanie programów korekcyjnych. Istotnym elementem programu jest także prowadzenie stałej pracy z rodziną biologiczną dziecka.

III. Cele programu

Podstawowym celem programu jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny i szkoły w integralnym rozwoju dziecka, przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zaniedbanych wychowawczo, zapobieganie powielaniu negatywnych wzorców i tworzeniu pokoleniowej patologii, a także ochrona rodziny przed rozbitiem i zapobieżenie umieszczeniu dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

IV. Oczekiwane efekty realizacji programu

Realizacja programu przewiduje:

- zmniejszenie zjawiska demoralizacji i patologii wśród dzieci i młodzieży,
- spadek liczby nieletnich kierowanych do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- zminimalizowanie problemu niedostosowania społecznego młodzieży oraz zjawiska przemocy,
- pomoc w pokonywaniu trudności szkolnych,
- naukę efektywnego i bezpiecznego organizowania czasu wolnego m.in. poprzez rozwój zainteresowań, organizowanie wypoczynku letniego i zimowego, organizowanie imprez okazjonalnych,
- poprawę funkcjonowania społecznego rodzin oraz dzieci i młodzieży w tych rodzinach,
- zwiększenie zainteresowania rodziców problemami dzieci i umiejętność ich rozwiązywania,

- zapobieganie powielaniu negatywnych wzorców i tworzeniu pokoleniowej patologii,
- pedagogizację rodziców,
- dożywanie dzieci w czasie organizowanych zajęć w świetlicy.

V. Źródła finansowania programu

Program realizowany będzie w oparciu o:

- środki własne podmiotów realizujących program,
- środki z budżetu Miasta Zamość;
- dotacje i granty pozyskane przez podmioty realizujące program z funduszy pomocowych;
- dotacje w ramach programu na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej);
- środki pozyskane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. Realizatorzy programu

W myśl art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej program może być realizowany przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do kościołów i związków wyznaniowych oraz gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

Nadzór organizacyjny i merytoryczny nad realizacją programu sprawować będzie Prezydent Miasta Zamość przy pomocy Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

VII. Realizacja programu.

Podstawą rozpoczęcia realizacji programu jest jego przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej w Zamościu i zabezpieczenie środków finansowych na realizację w budżecie Miasta Zamość. Środki finansowe będą przekazywane podmiotom realizującym projekt w formie dotacji. Warunki związane z realizacją programu określone zostaną szczegółowo w umowie, która regulować będzie również sposób rozliczenia się z przekazanej umową dotacji.

Program zakłada funkcjonowanie na terenie miasta Zamość placówek wsparcia dziennego - w formie świetlic, ognisk wychowawczych dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, dysfunkcyjnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym i patologią, oraz dzieci niedostosowanych społecznie, zagrożonych demoralizacją, przestępczością, uzależnieniami. Placówki zapewnią będą pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych, stałą pracę z rodziną dziecka, a placówki specjalistyczne poza w/w formami pracy gwarantować będą zajęcia socjoterapeutyczne lub oddziaływania terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne, indywidualne programy korekcyjne, udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego funkcjonować będą przez cały rok, we wszystkie robocze dni tygodnia, przez minimum 4 godziny dziennie, w godzinach dostosowanych do potrzeb dziecka i jego rodziny.

Obowiązkiem placówki jest zapewnienie dziecku przynajmniej jednego posiłku (dostosowanego do pory dnia i czasu przebywania dziecka) oraz wyposażenia w przedmioty potrzebne do zajęć, a także w miarę możliwości w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb.

Podstawą działalności placówek jest regulamin organizacyjny zgodny z ustawą o pomocy społecznej i rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 lutego 2005 roku w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych. Udział dzieci w zajęciach jest dobrowolny i nieodpłatny, a przyjęcie dziecka odbywa się bez skierowania.

Placówki zobowiązane są do prowadzenia dokumentacji określonej w rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Szczegółowy tryb zlecania zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) wraz z aktami wykonawczymi.

VIII. Kosztorys realizacji programu

Zgodnie z „Lokalnym Programem Pomocy Społecznej na rok 2008” przewidywano prowadzenie 7 placówek wsparcia dziennego dla 188 dzieci na łączną kwotę **146.640 zł**. Miesięczny koszt uczestnictwa jednego dziecka w 2008 roku wynosił 65 zł.

W drodze konkursu wyłoniono dwie organizacje pozarządowe: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Oddział Okręgowy w Zamościu i „Stowarzyszenie „Otwarte Serca”, które w 7 placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego (świetlice osiedlowe, ognisko

wychowawcze) objęły opieką i wychowaniem dzieci i młodzież wywodzące się z rodzin niewydolnych wychowawczo, zagrożonych patologią społeczną, demoralizacją, przestępczością, wykluczeniem społecznym i uzależnieniami.

W roku 2009 planuje się prowadzenie 8 placówek wsparcia dziennego dla 203 dzieci.

Miesięczny koszt pobytu dziecka w placówce wyniesie 68 zł. i będzie wyższy o 3 zł. w stosunku do 2008 roku.

Kalkulacja dotacji na rok 2009:

$$203 \text{ miejsc} \times 68 \text{ zł. m-cznie} \times 12 \text{ m-cy} = 165.648,00 \text{ zł.}$$

Przewidywana wysokość dotacji na zabezpieczenie funkcjonowania na terenie Miasta Zamościa w 2009 roku 8 placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego wynosi 165.648,00 zł.

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

Działania na rzecz osób bezdomnych

Zamość, wrzesień 2008 r.

Wstęp

Zjawisko bezdomności jest złożonym, wieloaspektowym i jednym z najbardziej dotkliwych problemów społecznych, a zarazem najtrudniejszym do rozwiązania. Ograniczenie skali bezdomności i stworzenie możliwości osobom bezdomnym powrotu do społeczeństwa wymaga podejmowania przez instytucje administracji rządowej i samorządowej oraz organizacje pozarządowe długofalowych i wielokierunkowych działań.

Pojęcie bezdomności jest terminem bardzo szerokim i może przyjmować wiele znaczeń. Słownik języka polskiego pod redakcją Mieczysława Szymczuka określa bezdomnego jako człowieka nie mającego gdzie mieszkać, tego, który opuścił własne mieszkanie, wygnańca. W literaturze można spotkać różne synonimy pojęcia bezdomny, są to: kloszard, włóczęga, żebrak. Stereotyp osoby bezdomnej w języku potocznym funkcjonuje jako określenie osoby brudnej, zarośniętej, często pijanej, przesypiającej noce na klatkach schodowych, dworcach czy piwnicach. Departament Pomocy Społecznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przyjmuje, iż generalnie osoby bezdomne można podzielić na trzy kategorie:

1. Bezdomni z przymusu – są to osoby, które nie posiadają, bądź utraciły miejsce zamieszkania w wyniku zdarzeń losowych, decyzji administracyjnych, długotrwałego konfliktu z rodziną, bądź braku możliwości prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego z przyczyn ekonomicznych lub osobistych;
2. Bezdomni tymczasowo – są to osoby, które opuściły dom i rodzinę pod wpływem przejściowego zaburzenia w sferze emocjonalnej bądź zaistniałego, gwałtownego konfliktu w rodzinie o różnym podłożu i etiologii;
3. Bezdomni z wyboru - są to osoby, które odrzuciły obowiązujące normy społeczne realizując wybrany przez siebie styl życia włóczęgi i wędrowca.

Proces przechodzenia w stan bezdomności to długa i skomplikowana droga. Składają się na niego zarówno czynniki obiektywne – tj. niezależne od woli osoby, jak i czynniki subiektywne – tj. akceptowane, a nawet współtworzone przez osobę. Proces ten trwa w czasie a jego dynamika jest uzależniona od indywidualnych cech osoby i jej losów.

Według ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728) osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności

i dowodach osobistych, także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Zgodnie z przepisami cyt. ustawy, udzielanie pomocy osobom bezdomnym, a zwłaszcza zapewnienie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym realizowanym przez gminy. Ze względu na złożoność przyczyn powstawania sytuacji kryzysowej prowadzącej do bezdomności i ogólnokrajowy charakter zjawiska oraz częste przemieszczanie się osób bezdomnych, duże znaczenie dla przeciwdziałania i łagodzenia jego skutków ma działalność organizacji pozarządowych i innych podmiotów niepublicznych dysponujących bogatą infrastrukturą społeczną, zatrudniających wykwalifikowany personel oraz wolontariuszy.

Kompleksową pomoc osobom bezdomnym na terenie Miasta Zamość świadczy Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta przy ul. Orlicz -Dreszera 2. Schronisko dysponuje 24 miejscami noclegowymi. Oprócz pomocy stałej świadczy pomoc doraźną w postaci kąpieli, prania odzieży, wyżywienia. Taka forma pomocy udzielana jest bezdomnym bez względu na to skąd przybywają.

W 2007 roku w schronisku przebywało 36 osób (w tym 31 z miasta Zamościa) w wieku 18– 59 lat.

Spośród mieszkańców schroniska 27 osób posiadało wykształcenie zawodowe, 11- średnie, 7 - podstawowe i 1 - wyższe.

Źródło dochodu posiadało 8 mieszkańców, w tym: renta - 4 osoby, zasiłek stały - 3 osoby, wynagrodzenie za pracę – 1 osoba.

Większość bezdomnych to osoby bez środków do samodzielnej egzystencji i perspektyw na dalsze życie.

Za pobyt bezdomnych spoza terenu miasta Zamościa odpłatność ponosiła gmina, w której bezdomny posiadał ostatnie zameldowanie na pobyt stały. Ściągalność należności z tego tytułu w 2007 roku wynosiła 100 %.

I. Podstawa prawa prawna:

- art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728).
- program przygotowano również w oparciu o opracowany w sierpniu 2006 roku przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Program „Powrót osób bezdomnych do społeczności”

- „Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Zamość na lata 2004-2006 oraz kierunki na lata 2007-2013“, przyjęta Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27.09.2004 roku.

II. Adresaci programu

Program adresowany jest do osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością pochodzących z terenu miasta Zamościa.

Zgodnie z zapisem art. 6 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej przez osobę bezdomną należy rozumieć „osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

III. Cel programu

Celem niniejszego programu jest zapobieganie powstawaniu, utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności poprzez szeroko rozumiane działania profilaktyczne, osłonowe i aktywizujące, prowadzące do zapewnienia osobom zagrożonym bezdomnością bezpieczeństwa socjalnego oraz stwarzanie warunków sprzyjających rozwiązywaniu problemów osób bezdomnych wynikających z braku schronienia, jak również tworzenie szans i warunków umożliwiających konkretnym osobom i grupom społecznym wyjście z bezdomności.

IV. Finansowanie programu

Program może być finansowany w oparciu o:

- ▲ środki pozyskane z budżetu Miasta,
- ▲ środki własne podmiotu realizującego program,
- ▲ środki pozyskane w ramach programów rządowych na rzecz osób bezdomnych,
- ▲ środki pozyskane z Urzędu Marszałkowskiego,
- ▲ środki pozyskane z Urzędu Wojewódzkiego oraz UE .

V. Podmioty realizujące

W oparciu o art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy

społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania:

- 1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej,
- 2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

VI. Realizacja programu

Program zakłada prowadzenie na terenie miasta schroniska dla osób bezdomnych, czynnego całą dobę we wszystkie dni tygodnia. Schronisko zobowiązane jest prowadzić działania zmierzające do udzielenia wieloaspektowej pomocy osobom bezdomnym zarówno umożliwiające biologiczne przetrwanie poprzez działania osłonowe jak też umożliwienie dokonania zmiany statusu bezdomnego poprzez działania aktywizujące. Mają one na celu pomoc w wychodzeniu z bezdomności i przywracanie osób do życia w rodzinie w naturalnym środowisku. Osoby bezdomne przebywające w Schronisku winny być objęte indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności opracowanym i realizowanym przez Schronisko. Jest on opracowywany wspólnie przez bezdomnego i pracownika socjalnego, często z udziałem psychologa, a jego realizacja wymaga aktywnego współdziałania ze strony bezdomnego w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych i wyprowadzenie z bezdomności w mieście Zamościu będzie realizowane we współpracy z podmiotami niepublicznymi. Realizacja programu odbywać się będzie w ramach otwartego konkursu ofert dla podmiotów uprawnionych działających na rzecz osób bezdomnych, po uprzednim jego przyjęciu w drodze Uchwały przez Radę Miejską w Zamościu i zabezpieczeniu w budżecie miasta Zamość środków finansowych na jego realizację. Powyższe środki będą przekazywane podmiotom realizującym zadanie w formie dotacji i będą stanowić częściowe dofinansowanie kosztów prowadzenia schroniska, które powinno być finansowane z różnych źródeł, min. ze środków pozyskiwanych przez podmioty niepubliczne w ramach ogłaszanych programów i projektów.

Szczegółowy tryb zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) wraz

z aktami wykonawczymi. Szczegółowe warunki realizacji programu zostaną określone w umowie.

VII. Przewidywane efekty programu

Projekt zakłada:

1) w zakresie profilaktyki:

- ograniczenie zjawiska bezdomności na terenie miasta,

2) w sferze osłonowej:

- ograniczenie degradacji biologicznej, społecznej i wtórnej patologizacji,

- zabezpieczenie pomocy w ośrodkach wsparcia i domach pomocy społecznej osobom niezdolnym do samodzielnego funkcjonowania w środowisku na skutek: podeszłego wieku, długotrwałych chorób, niepełnosprawności,

3) w zakresie aktywizacji:

- powrót części osób bezdomnych do środowiska.

Zakłada się, iż realizacja zadania doprowadzi również do:

◆ poprawa systemu pomocy osobom bezdomnym,

◆ utrzymania dotychczasowej ilości miejsc noclegowych w celu pełnego zabezpieczenia potrzeb w tym zakresie wszystkim osobom pozbawionym schronienia i odpowiednich warunków egzystencjalnych,

◆ objęcia osób bezdomnych pomocą i poradnictwem socjalnym, prawnym, medycznym oraz pracą resocjalizacyjną,

◆ zacieśnienia współpracy z organizacjami pozarządowymi, policją, strażą miejską, środowiskiem medycznym, kuratorami sądowymi, kościołem i innymi podmiotami działającymi na rzecz bezdomnych,

◆ integracji osób bezdomnych ze społecznością lokalną.

IX. Koszty realizacji programu

Dotacja na funkcjonowanie Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn w Zamościu w 2008 roku wynosiła 80.749 zł. Uwzględniając podwyżkę minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia 2009 r. (M.P. z 2008 r. Nr 55, poz.499) – kwota dotacji na rok 2009 została skalkulowana na poziomie:

stawka dziennego pobytu: 11,81 zł.(koszt pobytu w 2008 r.) x 115,32% =13,62 zł.

Miesięczny koszt pobytu bezdomnego finansowany z dotacji w 2009 roku:

13,62 zł. x 30 dni = 408,60 zł.

Wyliczenie dotacji: 408,60 zł. x 12 m-cy x 19 osób = 93.160,00 zł.

Kwota dofinansowania działalności Schroniska dla Bezdomnychna 2009 rok:

93.160,00 zł.

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

Prowadzenie Klubu Integracji Społecznej

Zamość, wrzesień 2008 rok

Wstęp

Bezrobocie, ubóstwo i w rezultacie wykluczenie społeczne zajmują znaczny obszar oddziaływań polityki społecznej w Unii Europejskiej. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu jest jednym z zadań realizowanych przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013. W Programie tym wyróżniono Priorytety, z których VII odnosi się m.in. do zadań realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie. Uchwała Nr XXI/187/08 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 30 czerwca 2008r. określa, iż „Przystępuje się do realizacji projektu systemowego na lata 2008 – 2013 w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej” oraz „Środki finansowe na realizację projektu systemowego w poszczególnych latach będą corocznie przyznawane przez Instytucję Wdrażającą.” W ramach projektu systemowego realizowanego przez MCPR możliwe jest sfinansowanie kosztów funkcjonowania Klubu Integracji Społecznej w zakresie odpowiadającym uczestnictwu osób skierowanych. *(wsparcia dla podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, które finansowane były w ubiegłych latach z budżetu miasta).*

Wykluczenie społeczne jest to sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Wykluczenie społeczne jest w istotny sposób powiązane z występowaniem bezrobocia i wynikającego z niego ubóstwa. Ubóstwo związane jest z brakiem odpowiedniej ilości środków finansowych, niezbędnych do pokrycia określonego poziomu wydatków gospodarstw domowych. Osoby ubogie nie muszą być wykluczone i odwrotnie – osoby wykluczone niekoniecznie są ubogie.

Dostęp do dóbr społecznych zależy nie tylko od środków finansowych, ale również od innych niematerialnych czynników takich jak wiedza, kwalifikacje, umiejętności i zdrowie. Nie bez znaczenia dla korzystania z dostępnych dóbr i infrastruktury jest też sprawność, komunikatywność, mobilność i motywacja.

W polskim ustawodawstwie, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym zostały zdefiniowane w ustawie o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 roku (Dz.U.Nr 122, poz.1143 z póź.zm.), jako osoby „które ze względu na swoją sytuację życiową, nie są w stanie zaspokoić własnym staraniem swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym”. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym wskazuje

podmioty, które mogą realizować zadania zmierzające do reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych i wykluczonych społecznie.

I. Podstawa prawna

- ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jedn. Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz.728),
- ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 roku (Dz.U.Nr 122,poz.1143 z późn.zm.),
- *Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013* – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Warszawa dnia 25 lutego 2008,
- Uchwała Nr XXI/187/08 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 30 czerwca 2008r. w sprawie przystąpienia do realizacji projektu systemowego w ramach Priorytetu VII, Działania 7.1 Poddziałania 7.1.1. i Poddziałania 7.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- Umowa ramowa w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Nr POKL 07.01.02.-06-043/08-00 dotycząca realizacji przez MCPR projektu systemowego w Zamościu pod tytułem „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na terenie miasta Zamościa” , zawarta w Lublinie w dniu 18 lipca 2008r. pomiędzy Samorządem Województwa Lubelskiego a Miastem Zamość,
- „Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Zamość na lata 2004-2006 oraz kierunki na lata 2007-2013“, przyjęta Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27.09.2004 roku.

II. Adresaci programu

Program skierowany jest do osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym, do których ustawa o zatrudnieniu socjalnym zalicza osoby:

- bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności,
- uzależnione od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających po zakończeniu terapii,
- długotrwale bezrobotne (pozostające bez pracy przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat),
- chore psychicznie,

- zwalniane z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem,
- uchodźcy realizujący indywidualny program integracji,
- niepełnosprawne.

III. Cel programu

Celem programu jest zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego na terenie miasta Zamościa poprzez zwiększenie potencjału społeczno – zawodowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych przy użyciu instrumentów aktywnej integracji poprzez przygotowanie tych osób do ponownego wejścia na otwarty rynek pracy i pełnienia ról społecznych, a w szczególności:

- ◆ reintegracja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowana poprzez przygotowywanie do podjęcia zatrudnienia, organizowanie prac społecznie użytecznych, prowadzenie poradnictwa prawnego oraz organizowanie robót publicznych,
- ◆ reintegracja społeczna prowadzona przez działalność samopomocową w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych i socjalnych oraz pomoc w osobistym rozwoju.

IV. Finansowanie programu

Program może być finansowany ze środków:

- pozyskanych z budżetu Miasta,
- pozyskanych z budżetu państwa w ramach ogłaszanych programów i konkursów,
- własnych organizacji pozarządowej,
- finansowych pozyskanych od sponsorów,
- pozyskanych z Unii Europejskiej.

V. Podmioty realizujące

W oparciu o art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania:

- 1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej,
- 2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz

o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

VI. Realizacja programu

Zapisy ustawy o zatrudnieniu socjalnym stwarzają możliwości ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego poprzez tworzenie Klubów Integracji Społecznej jako instytucjonalnych, aktywnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Kluby Integracji Społecznej (KIS) mogą być tworzone przez gminę, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe. Zgodnie z ustawą KIS-y są jednostkami organizującymi działania o charakterze zatrudnieniowym i samopomocowym.

Do zadań Klubu Integracji Społecznej należy organizowanie m.in.:

1) działań mających na celu pomoc w znalezieniu pracy na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy u pracodawców, wykonywanie usług na podstawie umów cywilnoprawnych oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia;

2) prac społecznie użytecznych,

3) robót publicznych,

4) poradnictwa prawnego,

5) działalności samopomocowej w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych i socjalnych.

Głównym celem Klubów jest stworzenie dla osób, które mają problemy z pełnoprawnym uczestnictwem w życiu społecznym i zawodowym warunków dla wzajemnego wsparcia, samoorganizowania się. Ustawodawca pozostawił twórcom KIS dużą swobodę w zakresie organizacyjno – merytorycznym.

Warunkiem realizacji programu jest jego przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej w Zamościu i zabezpieczenie środków finansowych na jego realizację. Środki finansowe będą przekazywane podmiotom realizującym program w formie dotacji. Szczegółowy tryb zlecania zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) wraz z aktami wykonawczymi.

VII. Zakładane efekty realizacji programu

◆ zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego na terenie Zamościa i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej,

◆ organizowanie prac społecznie użytecznych,

- ◆ organizowanie robót publicznych,
- ◆ integracja ze środowiskiem,
- ◆ przygotowanie do podjęcia zatrudnienia,
- ◆ nabycie praktycznych umiejętności rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych.

VIII. Koszty realizacji programu:

Dotacja na realizację programu „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – prowadzenie Klubu Integracji Społecznej” w 2008 roku wynosi 27.026,00 zł.

Prognozowana wysokość dotacji na zabezpieczenie ustawowej działalności Klubu Integracji Społecznej na terenie Zamościa w 2009 r. wynosi 28.377,00 zł. (wzrost o 5% w stosunku do roku 2008).

**Kwota dofinansowania działalności Klubu Integracji Społecznej na
2009 rok: 28.377,00 zł.**

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

**Zapewnienie opieki osobom samotnym,
starszym, chorym, niepełnosprawnym**

Zamość, wrzesień 2008 rok

1. Zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

Wstęp

Obserwowane procesy demograficzne od lat wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństw. Zjawisko to jest efektem wydłużania się przeciętnego trwania życia, na skutek czego coraz większa liczba osób dożywa wieku starszego i sędziwego, a także spadku liczby urodzeń. Sytuacja taka powoduje wzrost zapotrzebowania na opiekę zdrowotną i socjalną oraz pomoc środowiskową i instytucjonalną.

Osoby starsze są jedną z grup osób pozostających w kręgu zainteresowania pomocy społecznej, o ile nie mogą one zaspokoić swoich potrzeb wykorzystując własne możliwości, uprawnienia i zasoby. Oferta świadczeń określona w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, jest zróżnicowana i poza pracą socjalną, świadczeniami pieniężnymi i rzeczowymi obejmuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Ponadto osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Z roku na rok obserwuje się wzrost liczby osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych. Zapewnienie osobom starszym i potrzebującym niezbędnej opieki w miejscu zamieszkania i stworzenie warunków umożliwiających godną egzystencję w dotychczasowym środowisku daje im poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji.

Opieka domowa nad człowiekiem w podeszłym wieku, samotnym, pozbawionym pomocy w sytuacji choroby, o ograniczonej sprawności jest obecnie traktowana jako wartość nadrzędna, gdyż usługi opiekuńcze określają jakość życia osób korzystających z tej formy pomocy. Ponadto opieka domowa jest bardziej efektywna i mniej kosztowna niż zabranie osoby z jej naturalnego środowiska i objęcie pomocą instytucjonalną.

Szczególnych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym wymagają osoby z zaburzeniami psychicznymi, które same lub ich rodziny nie radzą sobie z funkcjonowaniem bez pomocy z zewnątrz. Jedną z form *oparcia społecznego* są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane w miejscu zamieszkania. Osoby korzystające z nich to przede wszystkim chorzy wielokrotnie hospitalizowani, samotni, pozbawieni oparcia społecznego ze strony rodziny

i przyjaciół, nie wyrażający zgody na leczenie, często żyjący w konflikcie z otoczeniem. Dzięki realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych, osoby zaburzone psychicznie wymagają rzadszych hospitalizacji, często ponownie integrują się ze środowiskiem, poprawia się jakość ich życia.

W 2007 roku Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu usługami opiekuńczymi objęto 265 osób (wzrost o 61 osób w stosunku do roku 2006) udzielając w ciągu całego roku 113 708 godzin opieki (7.581 godzin opieki więcej w stosunku do roku 2006), w tym ze zwykłych usług opiekuńczych skorzystało 118 osób (38 778 godzin), a na wniosek lekarza psychiatry *specjalistycznymi usługami opiekuńczymi* objęto 138 osób zapewniając 74 930 godzin opieki.

I. Podstawa prawna

Program został przygotowany w oparciu o:

- art. 17 ust. 1 pkt 11, art. 18 ust.1 pkt 3, art. 25 ust.1 pkt 1 i 2, art. 36 pkt 2 lit. l, lit. m i art. 50 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728),
- rozporządzenie ministra polityki społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z póź.zm.),
- „Strategię rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Zamość na lata 2004-2006 oraz kierunki na lata 2007-2013“, przyjętą Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27.09.2004 roku.

II. Adresaci programu.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze kierowane są do:

- osób samotnych, które ze względu na wiek, chorobę lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione,
- osob, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych (zakupy, sprzątanie, złatwianie spraw osobistych), opiekę higieniczną, pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju

schorzenia lub niepełnosprawności i są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

III. Cele programu.

- ◆ poprawa jakości życia ludzi starszych poprzez zapewnienie im opieki w miejscu zamieszkania,
- ◆ podniesienie standardu i kompleksowości usług opiekuńczych,
- ◆ zapobieganie osamotnieniu i izolacji ludzi starszych oraz niepełnosprawnych,
- ◆ umożliwienie jak najdłuższego utrzymania człowieka w jego własnym środowisku oraz optymalizacja jego aktywności,
- ◆ zaktywizowanie rodziny do działań na rzecz starszego członka rodziny,
- ◆ zaoferowanie pomocy rodzinom niewydolnym pod względem opiekuńczym wobec niepełnosprawnych członków swoich rodzin.

IV. Źródła finansowania programu

Program realizowany będzie w oparciu o:

- ▲ środki z budżetu miasta Zamościa,
- ▲ środki z budżetu Wojewody,
- ▲ środki własne podmiotu realizującego program,
- ▲ środki pozyskane przez podmiot realizujący program z funduszy UE,
- ▲ środki pozyskane z Funduszu Pracy.

V. Realizatorzy programu

W oparciu o art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania:

- 1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej,
- 2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

VI. Realizacja programu

Pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są ich pozbawione oraz osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikające z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kwalifikacje osób świadczących usługi, zasady, tryb ustalania i pobierania opłat za usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat reguluje rozporządzenie ministra polityki społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z póź.zm.),

Ośrodek pomocy społecznej przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich rodzaj, okres i miejsce świadczenia. Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi określa Uchwała Nr XXI/193/08 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 30 czerwca 2008 roku.

Pomoc w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie Miasta Zamość świadczą opiekunki PCK.

W pierwszym półroczu 2008 roku z usług opiekuńczych skorzystało 108 osób, u których zrealizowano 20.395 godzin opieki. Wśród podopiecznych 79 osób stanowiły osoby samotne, w tym 6 były niepełnosprawne ruchowo.

Ponadto z usług opiekuńczych w postaci rehabilitacji skorzystało 7 osób u których zrealizowano 664 godzin opieki.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorych psychicznie przyznawane są na wniosek lekarza psychiatry. W pierwszym półroczu br. usługi specjalistyczne realizowane były u 101 osób, którym zapewniono 34.074 godz. opieki. Spośród w/w 52 osoby to osoby samotne, w tym 12 niepełnosprawnych ruchowo. Ze specjalistycznych usług opiekuńczych w formie rehabilitacji skorzystało 13 osób u których zrealizowano 2496 godzin opieki.

Spośród osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych do 57 osób przynoszone są obiady do domu.

Częściową odpłatność za usługi ponosiło 136 osób, tj. około 59 % ogółu korzystających z usług.

Analizując wykonanie usług opiekuńczych obserwujemy wzrost zapotrzebowania na świadczeń zarówno usług opiekuńczych jak i specjalistycznych usług opiekuńczych.

VII. Sposób realizacji

W ramach realizacji niniejszego programu świadczone będą usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta. Usługi realizowane będą przez cały rok na podstawie wydanej decyzji administracyjnej, po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i ustaleniu sytuacji finansowej osoby lub rodziny, celem naliczenia bądź zwolnienia z odpłatności za korzystanie z pomocy w miejscu zamieszkania zgodnie z przyjętą Uchwałą Rady Miejskiej.

Warunkiem rozpoczęcia realizacji programu jest jego przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej w Zamościu i zabezpieczenie środków finansowych na jego realizację. Środki finansowe będą przekazywane podmiotom realizującym program w formie dotacji. Szczegółowy tryb zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) wraz z aktami wykonawczymi. Szczegółowe warunki realizacji programu zostaną określone w umowie o charakterze wieloletnim, zawartej na lata 2009 - 2012. Kwota dotacji na realizację zadania oraz koszt 1 godziny usługi w poszczególnych latach będą ulegały zmianie i będą określone aneksem do w/w umowy.

VIII. Przewidywane efekty

Bezpośrednim rezultatem programu będzie systematyczne zapewnienie usług opiekuńczych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym w miejscu ich zamieszkania obejmujące:

- ◆ pomoc i wsparcie przy wykonywaniu czynności codziennego życia,
- ◆ pomoc i wsparcie w związku z zaleconą przez lekarza terapią, a także – z pielęgnowaniem i ograniczeniem powikłań i nawrotów choroby,
- ◆ odtworzenie straconych umiejętności i nabycie nowych pozwalających na przywrócenie podopiecznego do funkcjonowania w środowisku,
- ◆ pomoc i wsparcie w trudnej sytuacji bytowej rodziny,
- ◆ niwelowanie poczucia osamotnienia lub odrzucenia,
- ◆ polepszenie jakości życia ludzi objętych usługami opiekuńczymi i członków ich rodzin.

IX. Koszt realizacji programu:

Koszt jednej godziny usług opiekuńczych w 2008 roku wynosi:

- usługi opiekuńcze - 7 zł.,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze - 9 zł.

Koszt realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi finansowanych z budżetu miasta w 2008 roku wynosi 302.916 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych finansowanych z budżetu państwa wynosi 544.500 zł.

Planowany koszt jednej godziny usług opiekuńczych w 2009 roku wynosi:

- usługi opiekuńcze – **8 zł.**
- specjalistyczne usługi opiekuńcze – **10 zł.**

Planowana wysokość środków finansowych na realizację usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi finansowanych z budżetu miasta w 2009 roku wynosi 328.104 zł. (wzrost o 8,3 % w stosunku do roku 2008).

Planowana wysokość środków finansowych na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych finansowanych z budżetu państwa w 2009 roku wynosi 587.160 zł. (wzrost o 7,8 % w stosunku do roku 2008).

Łączna kwota wynosi 915.264,00 zł.

2. Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.

Wstęp

Zgodnie z art. 19 pkt 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U.z 2008 r. Nr 115 , poz. 728) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób należy do zadań własnych powiatu.

Domy pomocy społecznej stanowią jedną z form pomocy instytucjonalnej przeznaczonej dla osób, wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Domy pomocy społecznej świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających z uwzględnieniem w szczególności wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopnia ich sprawności fizycznej i psychicznej.

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na domy dla:

- 1) osób w podeszłym wieku,
- 2) osób przewlekle somatycznie chorych,
- 3) osób przewlekle psychicznie chorych,
- 4) dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
- 5) dzieci młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie,
- 6) osób niepełnosprawnych fizycznie.

Przy czym dom pomocy społecznej może być prowadzony łącznie dla:

- 1) osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych,
- 2) osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób niepełnosprawnych fizycznie,
- 3) osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.

Na terenie Miasta Zamość całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym intelektualnie zapewnia Dom Pomocy Społecznej funkcjonujący od 1952 roku przy ul. Żdanowskiej 3. Dom od początku swojego istnienia jst prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi nad którym bezpośredni nadzór sprawuje Przełożona Prowincjalna.

Dom Pomocy Społecznej ma charakter ponadgminny i jest placówką pobytu stałego przeznaczoną dla dorosłych kobiet niepełnosprawnych intelektualnie (50 miejsc) oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie (2 miejsca), których stan zdrowia nie wymaga leczenia szpitalnego, wskazuje natomiast konieczność zapewnienia całodobowej opieki.

W 1998 roku Dom Pomocy Społecznej utworzył przy ul. Radzeckiej 7 filię o nazwie „Dom Rodzinny”.

Dom Pomocy Społecznej realizował etapowy plan działań dochodzenia do standardów, którego efektem jest uzyskanie w 2008 roku zezwolenie na prowadzenie Domu na czas nieokreślony.

Aktualnie w Domu przy ul. Żdanowskiej 3 i ul. Radzickiej 7 przebywają łącznie 52 mieszkanki z czego 48 to osoby skierowane przed dniem 1 stycznia 2004 roku (na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 roku o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz. 414 z późn. zm.) i 4 osoby skierowane po 1 stycznia 2004 roku.

Dotychczas Dom funkcjonuje na podstawie umowy z dnia 24 stycznia 1996 roku zawartej pomiędzy Wojewodą Zamojskim a Zgromadzeniem Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi.

Zgodnie z art. 55 f ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz.U. Nr 162, poz. 1126 z późn. zm.) strona umowy zawartej z podmiotami, o których mowa w art. 12 a ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej, tj. organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi, w sprawie zlecenia prowadzenia domów pomocy społecznej oraz środowiskowych domów samopomocy o zasięgu ponadlokalnym, oraz umów zawartych między kuratorem a rodziną zastępczą, z dniem 1 stycznia 2004 roku stał się starosta.

Z treści art. 146 obowiązującej ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U z 2008 r. Nr 115, poz.728) wynika, iż umowy w sprawie zlecenia realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej zawarte przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc do czasu ich wygasnięcia lub rozwiązania, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2008 roku.

Wobec powyższego umowa na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Zamościu z dnia 24 stycznia 1996 roku z dniem 31 grudnia 2008 roku wygasa z mocy prawa, a realizacja zadania objętego umową wymaga zastosowania aktualnie obowiązującego trybu, tj. konieczne jest przeprowadzenie otwartego konkursu ofert.

I. Podstawa prawna:

- art. 19 pkt 10 , art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728).
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. Nr 217 poz. 1837),
- ustawę z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).

II. Adresaci programu

Program adresowany jest do dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (żeńskiej) oraz dorosłych (kobiet) niepełnosprawnych intelektualnie, których stan zdrowia nie wymaga leczenia szpitalnego wskazuje natomiast na konieczność zapewnienia całodobowej opieki.

III. Cel programu

Celem niniejszego programu jest zapewnienie całodobowej opieki 52 mieszkankom domu pomocy społecznej oraz zaspokojenie ich potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagających i edukacyjnych zgodnie z obowiązującymi standardami, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców.

IV. Finansowanie Domu Pomocy Społecznej

Dom Pomocy będzie finansowany ze:

- środków z budżetu Wojewody,
- środków z budżetu Miasta,
- środków własnych podmiotu realizującego zadanie, w tym dochody uzyskiwane z tytułu pobytu mieszanek w Domu Pomocy Społecznej.

V. Podmioty realizujące

W oparciu o art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania:

- 1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej,

2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

VI. Realizacja programu

Program zakłada prowadzenie na terenie miasta Zamość Domu Pomocy Społecznej dla dorosłych (kobiet) niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży (żeńskiej) niepełnosprawnej intelektualnie.

Realizacja programu odbywać się będzie w ramach otwartego konkursu ofert dla podmiotów uprawnionych, po uprzednim jego przyjęciu w drodze Uchwały przez Radę Miejską w Zamościu i zabezpieczeniu budżecie miasta Zamość środków finansowych na jego realizację. Powyższe środki będą przekazywane podmiotowi realizującemu zadanie w formie dotacji i będą stanowić częściowe dofinansowanie kosztów prowadzenia domu proporcjonalnie do liczby mieszkanek skierowanych przed dniem 1 stycznia 2004 roku.

Szczegółowy tryb zlecania zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) wraz z aktami wykonawczymi. Szczegółowe warunki realizacji programu zostaną określone w umowie o charakterze wieloletnim, zawartej na lata 2009 - 2014. Kwota dotacji na realizację zadania w poszczególnych latach będzie ulegała zmianie przy uwzględnieniu stanu (liczby) mieszkanek przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 roku i będzie określana aneksem do w/w umowy.

VII. Przewidywane efekty programu

Projekt zakłada :

- 1)zapewnienie mieszkankom Domu całodobowej opieki,
- 2)świadczenie na ich rzecz usług:
 - a) bytowych, zapewniając: miejsce zamieszkania, wyżywienie, odzież i obuwie, utrzymanie czystości,
 - b) opiekuńczych, polegających na: udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji, niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych,
 - c) wspomagających, polegających m. in. na: umożliwianiu udziału w terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu mieszkańców domu, umożliwianiu zaspokajania

potrzeb religijnych i kulturalnych, działaniu zmierzającym do usamodzielnienia mieszkańca w domu, w miarę jego możliwości,

d) edukacyjnych, zapewniając: pobieranie nauki, uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, uczenie i wychowanie przez doświadczenie życiowe.

IX. Koszty realizacji programu

Kwota dotacji na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Zamościu na rok 2008 wynosi: 1.105,790 zł.

Planowana kwota dotacji na realizację powyższego zadania na rok 2009 wynosi **1.091,980 zł.**

Dożywanie osób i rodzin dotkniętych ubóstwem

Zamość, wrzesień 2008 r.

Wstęp

Problem niedożywienia, będący najczęściej skutkiem ubóstwa jest jednym z poważniejszych problemów społecznych wymagających konieczności podjęcia działań zmierzających do ograniczenia i likwidacji tego zjawiska.

Dożywianie jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Wsparciem samorządów gminnych w tym zakresie jest wprowadzony ustawą z dnia 29 grudnia 2005 roku (Dz.U. Nr 267, poz. 2259) wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. (Dz.U.Nr 25, poz.186). Celem programu jest zmniejszenie zjawiska niedożywienia szczególnie dzieci i młodzieży uczęszczających do szkoły, dzieci młodszych z ubogich rodzin, osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

Pomoc w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego na zakup żywności jest przyznawana w zależności od sytuacji dochodowej osoby/rodziny.

Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznawana nieodpłatnie jeśli dochód osoby/rodziny nie przekracza 150 % kryterium dochodowego. Zatem jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza 715,50 zł. a osoby w rodzinie 526,50 zł. - posiłek może być przyznany bezpłatnie. Zasady odpłatności za posiłek określiła Rada Miejska w drodze uchwały Nr XL/466/06 z dnia 30 stycznia 2006 roku w sprawie określenia warunków ponoszenia odpłatności za przyznanie posiłku dzieciom i osobom, które własnym staraniem nie mogą go sobie zapewnić.

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu program dożywiania realizuje na różnych płaszczyznach:

- prowadzenie Kuchni Społecznej w Zamościu przy ul. Orlicz – Dreszera 2, która przygotowuje obiady,
- dożywianie dzieci w szkołach,
- wypłatę świadczeń finansowych na zakup żywności.

W Kuchni Społecznej MCPR przygotowywane i wydawane są obiady dla osób starszych, samotnych, chorych i niedołącznych, które nie są w stanie same ich przygotować. W 2007 roku z obiadów w Kuchni korzystało **298 osób**. Kuchnia przygotowała i wydała 53.953 obiady, tj. około 4.496 obiadów miesięcznie i ok. 214 dziennie. Koszt jednego posiłku wynosił 4,25 zł. Większość osób - 240 korzystało z posiłków bezpłatnie, częściową odpłatność za obiady ponosiło 17 osób, a całkowitą odpłatność - 9 osób. Obiady do domu dostarczano 48 osobom.

Inną formą udzielania pomocy w postaci dożywiania jest zapewnienie obiadów dzieciom w żłobku, przedszkolach i szkołach.

Osobom, które nie korzystają z obiadów a potrzebują pomocy w formie dożywiania, może być przyznane świadczenie pieniężne na zakup żywności.

Złagodzeniu problemu niedożywienia służy realizacja Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD).

Od 2004 roku Polska może korzystać z Programu „Dostarczanie nadwyżek żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” finansowanego z części rolnej budżetu UE. Program jest skierowany do organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej, które otrzymane (bezpłatnie) artykuły spożywcze przekazują osobom najbardziej potrzebującym.

Na terenie miasta Zamościa Program był realizowany głównie przez Polski Komitet Pomocy Społecznej. W I półroczu 2008 roku, comiesięczną pomocą żywnościową objęto 576 rodzin z terenu miasta Zamościa. Żywność wydawana jest wg list i kolejności rejestracji przeprowadzonej w miesiącach styczeń i luty, osobom posiadającym zaświadczenia wydane przez Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

Dla tej grupy rodzin dotychczas wydano 42.420 kg żywności.

Każda zarejestrowana rodzina otrzymuje raz w miesiącu żywność w ilości uzależnionej od liczby osób w rodzinie.

Artykuły żywnościowe wydawane są w lokalu biurowo magazynowym przy ul. Brzozowej 26 w Zamościu.

Przydział artykułów żywnościowych na 2008 rok wynosi łącznie 121,77 ton, w tym:

- mąka pszenna – 16,76 ton
- makaron świderki – 10,65 ton
- makaron krajanka – 7,99 ton
- kasza jęczmienna – 8,96 ton
- płatki kukurydziane – 3,69 ton
- musli – 1,04 ton
- dania gotowe – 1,9 ton
- cukier biały – 12,1 ton
- dżemy – 2,95 ton
- mleko UHT 3,2% - 55,73 ton

W 2009 roku PKPS zakłada realizację Programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej Ludności Unii Europejskiej 2009”. W ramach Programu planowane jest objęcie pomocą

żywnościową około 700 rodzin z terenu Miasta Zamość i wydanie im około 120 ton artykułów spożywczych.

I. Podstawa prawna

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r., Nr 115 poz. 728).

II. Adresaci programu

Program adresowany jest do osób samotnych, ubogich, rodzin wielodzietnych, niepełnych z terenu miasta Zamościa, które potrzebują wsparcia.

III. Cel programu

Celem programu jest przede wszystkim przeciwdziałanie niedożywieniu wśród osób i rodzin z terenu Zamościa, zapewnienie rodzinom dotkniętym ubóstwem wsparcia w postaci żywności.

IV. Finansowanie programu

Program może być finansowany w oparciu o:

- środki pozyskane z budżetu Miasta,
- środki własne podmiotu realizującego program,
- środki pozyskane w ramach programów rządowych,
- środki pozyskane z funduszy Unii Europejskiej,
- -środki pozyskane od sponsorów i darczyńców.

V. Podmioty realizujące

W oparciu o art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania:

- 1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej,
- 2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

VI. Realizacja programu

Warunkiem realizacji programu jest jego przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej w Zamościu i zabezpieczenie środków finansowych na jego realizację w budżecie miasta. Środki finansowe będą przekazywane podmiotom realizującym program w formie dotacji. Szczegółowy tryb zlecania zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jedn. Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz.728) wraz z aktami wykonawczymi.

VII. Zakładane efekty realizacji programu

- objęcie rodzin dotkniętych ubóstwem pomocą w formie żywności,
- poprawa stanu zdrowia rodziny, poprzez zlikwidowanie szkodliwych dla zdrowia skutków niedożywienia,
- objęcie wsparciem osób, które dotychczas nie były klientami pomocy społecznej,
- poprawa sytuacji materialnej rodzin poprzez ograniczenie wydatków na żywność,
- rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań ustawowych,
- stworzenie rodzinie dogodnych warunków do realizacji jej podstawowych funkcji.

VIII. Koszt realizacji programu

Kwota dotacji na dofinansowanie kosztów obsługi realizacji programu na 2008 rok wynosiła 20.600,00 zł.

Prognozowana wysokość dotacji na 2009 rok: 20.600,00 x 104,7 % wzrostu – 21.560,00 zł.

Planowana kwota dotacji na dofinansowanie kosztów obsługi realizacji programu na 2009 rok wynosi 21.560,00 zł.